

Tuusulan kunnan Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelma

MATKALLA KOHTI LAPSIYSTÄVÄLLISEMPÄÄ KUNTAA

Visio

Tuusulassa lapset ja nuoret kokevat, että heidän ajatuksensa huomioidaan aidosti. Lapset ovat tasa-arvoisia kunnan asukkaita. Jokaisella lapsella on yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua.

Lapset voivat suunnitella, arvioida ja kehittää kunnan palveluita.

Lapset ja aikuiset saavat tietoa lapsen oikeuksista. Lapset ja nuoret rohkaistuvat toimimaan kansalaisyhteiskunnassa ja kokevat itsensä lähiyhteisön arvokkaiksi jäseniksi.

Tuusula edistää lapsen oikeuksia kunnan päätöksenteossa, hallinnossa ja palveluissa.

Lasten ja nuorten tietämys omasta arjestaan ja lapsivaikutusten arviointi vaikuttavat kunnan päätöksentekoon ja kunnan kehittämiseen.

Lapsiin kohdistuvat toimenpiteet näkyvät Tuusulan taloudessa.

1

Tavoite:

Kunnan viranhaltijat, työntekijät, luottamushenkilöt ja keskeiset sidosryhmät on perehdytetty lapsen oikeuksiin. Lapsen oikeudet ovat osana kunnan perehdytysohjelmia.

Tavoitteen tyyppi:

Indikaattoreihin perustuva tavoite

Teema:

Lapsen oikeudet kunnan rakenteissa

Toimenpiteet 3 kpl

1 Toimenpiteen kuvaus

Laaditaan sähköinen koulutusmateriaali, jota hyödynnetään kunnan työntekijöiden ja luottamushenkilöiden perehdyttämisessä.

Materiaali sisältää ”Johdatus lapsen oikeuksiin” -osion hyödyntäen Kansallisen

lapsistrategian koulutusta

Aikataulu

Vuoden 2024 aikana
koulutusmateriaali, keväällä
varsinaisen tavoitteen
toteutuminen

Osoitettu käyttäjälle

Pia

Tila

Aloitettu

Tavoitearvo

Materiaali laadittu
ja käytettävissä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Materiaali laadittu ja
käytettävissä

Tavoitearvo

Johdatus lastenoikeuksiin
koulutus henkilökunnalle

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Koulutuksiin osallistumis-
% kunnan työntekijöillä: Tavoitetaso
100 %

Tavoitearvo

Luottamushenkilöille
järjestetään vuotuinen tilaisuus
Lapsiystävällinen kunta –
toiminnan etenemisestä.

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Tilaisuus järjestetty kyllä/ei

Tavoitearvo

Uudella valtuustokaudella lapsen
oikeudet ovat
osana luottamushenkilöiden
perehdytyspakettia.

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Luottamushenkilöiden
perehdytyspaketti kyllä/ei

Tavoitearvo

Luottamushenkilöiden
eettiset
pelisäännöt päivitetään
lapsiystävälliseksi.

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Eettiset pelisäännöt päivitetty
kyllä/ei

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

Lasten ja nuorten ääni kuuluu koulutusmateriaalissa, he ovat mukana materiaalin laadinnassa ja /tai materiaalin viestinnässä. Materiaali voi sisältää esimerkiksi tallenteita, joissa lapset ja nuoret kertovat lasten oikeuksista ja niiden merkityksestä omaan elämäänsä. Videot linkitetään myös Tuusulan lapsiystävällinen kunta sivuille.

Toimenpiteen eteneminen

Koulutusmateriaali laadittu vuoden 2024 loppuun mennessä ja käytössä vuoden 2025 alusta.

Muistio seminaarista: Johdanto kaikille sama (kansallinen lapsistrategian), TuusOsaan rooli kuvataan tähän, LAVA -koulutus, nuorten tekemät videot päivitetään tarvittaessa (esim. parin vuoden välein) videot kuvataan syksyllä jolloin ne ovat käytössä lapsenoikeuksien viikolla

2 Toimenpiteen kuvaus

Järjestetään perehdytystilaisuuksia, joissa lapsen oikeudet ovat esillä.

Tilaisuuksissa käsitellään lapsen oikeuksien lakisääteisyttä, yleisperiaatteita ja käytäntöjä sekä Tuusulan kunnan toimintasuunnitelman sisältöjä ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Tilaisuuksia järjestetään henkilöstölle ja muille kohderyhmille (lapset ja nuoret, kunnan asukkaat, järjestöt, kumppanit) luontaisissa kohtaamispaikoissa kuten päiväkodeissa, kouluissa, nuorisotiloilla ja kaikille avoimissa kuntalaisilloissa.

Aikataulu

Vuodesta 2024 lähtien
säännöllisesti

Osoitettu käyttäjälle

Tila

Aloitettu

Tavoitearvo

Tilaisuudet järjestetään henkilöstölle säännöllisesti (2 kertaa vuodessa alkaen syksy 2024)

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Järjestetyt tilaisuudet kyllä/ei

Tavoitearvo

Lasten oikeudet osa yhteisiä uusien työntekijöiden perehdytystilaisuuksia sekä toimialueiden omia tilaisuuksia.

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Järjestetyt tilaisuudet kyllä/ei

Tavoitearvo

Osallistuneiden osuus henkilöstöstä kasvaa

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Osallistuneiden osuus henkilöstöstä kasvaa vuosittain

Tavoitearvo

Perehdytystilaisuudet järjestetään päiväkotien ja koulujen huoltajatilaisuuksissa sekä kuntalaisilloissa vuosittain.

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Järjestetyt tilaisuudet

Tavoitearvo

Perehdytystilaisuudet järjestetään vuosittain kumppanitilaisuuksissa

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Tilaisuudet järjestetty esim. esimerkiksi järjestöfoorumissa, harrastuskumppaneiden kanssa, avustusinfoissa.

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

Lasten ja nuorten osallisuus koulutustilaisuuksissa ja niiden sisältöjen suunnittelussa. Hyödynnetään lasten ja nuorten kanssa tehtäviä videoita. Kutsutaan lapsia ja nuoria mukaan tilaisuuksiin. Sisältöinä toimintasuunnitelman kannalta keskeiset ajankohtaiset aiheet

Toimenpiteen eteneminen

Ajatuksia etenemisessä huomioitavista asioista

- lisätään toimialueiden perehdytysuunnitelman osaksi
- kuntakohtaisesti ohjeistus huoltajailloissa aiheen käsittelyyn yhdessä lasten ja nuorten kanssa ikätaso ja tapahtuman luonne huomioon ottaen- valmis "dia" ja hyviä käytänteitä
- poliitikkojen ja viranhaltijoiden kierrokseen yksiköissä ohjeistus siitä, että niiden yhteydessä tavataan ja kuullaan lapsia ja nuoria esim. lastenoikeuksienviikolla
- miten pidetään huoli siitä, että nuoret tulevat huomioiduksi työryhmissä ja verkostoissa sekä lautakuntien kokouksissa; miten olisi kirjattu periaatteisiin. (Lisätään mittariksi tähän toimenpiteeseen, eettiset ohjeet, turvallisen tilan periaatteet)
- Otettava huomioon myös muussa lasten ja nuorten osallistamisessa

- Idea- lautakuntakummit
- Seminaarimatkat: vastuhenkilö tulisi olla nimetty, nuorille omaa ohjelmaa

Toimenpiteen budjetti

3 Toimenpiteen kuvaus

Kaikki Tuusulalan kunnan toimialueet osallistuvat vuotuisen lapsen oikeuksien viikon toteuttamiseen.

Aikataulu

Syksystä 2024 eteenpäin vuosittain

Osoitettu käyttäjälle

Tila

Aloitettu

Tavoitearvo

Lapsen oikeuksien viikon työryhmässä on mukana edustajat kaikilta toimialueilta. Työryhmän kokoonpanoa tarkastellaan vuosittain.

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Kaikki toimialueet mukana toteutuksessa

Tavoitearvo

Viikon toteutuksessa on sisältöjä kaikilta toimialueilta.

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Sisällöt monipuolisia ja kaikilta toimialueilta

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

Kaikissa päiväkodeissa, kouluissa ja nuorisotiloilla huomioidaan lasten oikeudet. Tilaisuuksia pidetään paikoissa, joissa käy lapsia, nuoria ja lapsiperheitä, esimerkiksi kirjastot. Nuorisovaltuustoa kannustetaan omaan ohjelmaan viikon aikana

Toimenpiteen eteneminen

Tuusulassa on monitoimijainen tapa lasten oikeuksien viikon järjestämisessä. Kutsutaan mukaan myös kumppaneita, kuten seurakunta, harrastustoimijat, järjestöt.

Toimenpiteen budjetti

2

Tavoite:

Kaupunkiympäristön suunnittelussa selvitetään ja otetaan huomioon lasten kokemuksia ja näkemyksiä. Näin toimitaan prosessin eri vaiheissa ja eri suunnittelutehtävissä, kuten maankäytön suunnittelussa ja kaavoituksessa sekä muuten julkisia tiloja suunniteltaessa.

**Tavoitteen
tyyppi:**

Indikaattoreihin perustuva tavoite

Teema:

Osallisuus

**Tavoitteen
eteneminen:**

Taso 2: Toteutuu jossain määrin
Kunnassa on toteutettu kuulemisia lapsille ja nuorille tärkeiden julkisten tilojen, kuten leikkipuistojen, lähiliikuntapaikkojen, koulurakennusten tai lähimetsien osalta ja prosessin lapsiystävällisyyteen on kiinnitetty huomiota.

Sivistyksen ja kaavoituksen yhteiset työpalaverit toteuttavat tavoitetta aikuisten tasolla, mutta asiasta harvemmin keskustellaan lasten ja nuorten kanssa.

Kaavoitus tekee yhteistyötä lukion kanssa oppituntien kautta. Työ voisi olla systemaattisempaa ja suunnitelmallisempaa.

Kasvun ja ympäristön toimialueella on lasten ja nuorten kanssa tehtävää työtä, esimerkiksi pihat, lasten ja nuorten kasvun ja oppimisympäristöjen kehittäminen uudishankkeissa.

Toimenpiteet 2 kpl

1 Toimenpiteen kuvaus

Luodaan toimintamalli ja ohjeistus lasten ja nuorten näkemyksien systemaattisempaan kuulemiseen sekä selvittämiseen osana maankäytön ja tilojen suunnitteluprosesseja.

Aikataulu

8/2024 alkaen vuosittain

Osoitettu käyttäjälle

Suvi

Tila

Aloitettu

Tavoitearvo

Viherpalveluiden käyttöön on laadittu ohje lasten kuulemiseen puistojen suunnittelussa.

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Ohje laadittu kyllä/ei

Tavoitearvo

Lapset ja nuoret on otettu mukaan järjestämällä ideatyöpaja.

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Työpaja koulujen kanssa järjestetty kyllä/ei

Tavoitearvo

Kunnassa käytössä olevaa osallisuuden ideapakkaa on täydennetty lapsille ja nuorille suunnatuilla osallistamismenetelmillä.

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Ideapakka on täydennetty kyllä/ei

Tavoitearvo

Toteutunut arvo

Mitattava asia

On järjestetty yhdyskuntasuunnittelun asiantuntijoille koulutus lasten osallistamismenetelmien soveltamisesta ja käytöstä.

koulutus järjestetty kyllä/ei

Tavoitearvo

On laadittu prosessikuvaus ja ohjeistukset lasten ja nuorten kuulemis- ja osallistumiskäytännöistä yhdyskuntasuunnittelussa.

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Kuvaus laadittu kyllä/ei

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

Lapset ja nuoret on otettu mukaan ideoimaan ja määrittelemään heille soveltuvia osallistamis- ja vuorovaikutusmenetelmiä mm. järjestämällä lapsille suunnattu ideatyöpaja.

Toimenpiteen eteneminen

Viherpalveluiden käyttöön on laadittu ohje lasten kuulemiseen puistojen suunnittelussa. Tämä toimii lasten osallisuutta kaupunkiympäristön suunnittelussa edistävän työn pilottitoimenpiteenä.

Lapset ja nuoret on otettu mukaan ideoimaan ja määrittelemään heille soveltuvia osallistamis- ja vuorovaikutusmenetelmiä mm. järjestämällä lapsille suunnattu ideatyöpaja.

Kunnassa käytössä olevaa osallisuuden ideapakkaa on täydennetty lapsille ja nuorille suunnatuilla osallistamismenetelmillä.

On järjestetty yhdyskuntasuunnittelun asiantuntijoille koulutus lasten osallistamismenetelmien soveltamisesta ja käytöstä.

On laadittu yleistason prosessikuvaus ja ohjeistukset lasten ja nuorten kuulemis- ja osallistumiskäytännöistä yhdyskuntasuunnittelun eri palvelualueiden käyttöön. Tieto prosessikuvauksesta ja ohjeista on helposti eri toimijoiden saatavilla.

Toimenpiteen budjetti

2 Toimenpiteen kuvaus

Lisätään nuorten tietoisuutta mahdollisuuksista osallistua kaupunkiympäristön suunnitteluun, mm. käymällä kertomassa kaavoituksesta ja muista kaupunkiympäristön suunnitteluprosesseista osana yläasteen ja/tai lukiolaisten yhteiskuntaopin tai maantieteen kursseja sekä pitämällä lasten ja nuorten toimintaympäristön kannalta keskeisten suunnitteluhankkeiden osalta lapsille ja nuorille suunnattuja työpajoja yhteistyössä päiväkotien ja/tai koulujen kanssa.

Aikataulu

Osoitettu käyttäjälle

Tila

Ei aloitettu

Tavoitearvo

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Nuorten maantieteen ja yhteiskuntaopin kursseilla kaavoituksen ja maankäytön suunnittelua ja osallistumismahdollisuuksia avataan

Kahdesti vuodessa järjestetyt oppituntivierailut kyllä/ei

Tavoitearvo

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Lapsille ja nuorille järjestetään säännöllisesti mahdollisuus osallistua lähiympäristön suunnitteluun.

Järjestetyt tilaisuudet, vähintään 2/vuosi

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

Nuorille järjestetään vähintään kerran osana opintoja mahdollisuus kuulla kaavoituksesta ja muista kaupunkiympäristön suunnitteluprosesseista. Heille avataan mahdollisuuksia osallistua oman elinympäristönsä kehittämistä koskeviin suunnitteluprosesseihin. Lapsilla ja nuorilla mahdollisuuksia osallistua lähiympäristönsä tai heidän käyttöönsä tulevien rakennusten, pihojen, leikkipuistojen ja muiden tarkoituksenmukaisten kohteiden suunnitteluun. Työssä hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattuja ja suunniteltuja osallistamismenetelmiä.

Toimenpiteen eteneminen

Nuoret saavat mahdollisuuden kuulla kaavoituksesta ja muista kaupunkiympäristön suunnitteluprosesseista vähintään kerran lukuvuodessa. Heille avataan mahdollisuuksia osallistua oman elinympäristönsä kehittämistä koskeviin suunnitteluprosesseihin.

Lapsille ja nuorille järjestetään säännöllisesti mahdollisuuksia osallistua lähiympäristön tai heidän käyttöönsä tulevien rakennusten, pihojen, leikkipuistojen ja muiden tarkoituksenmukaisten kohteiden suunnitteluun hyödyntäen lapsille ja nuorille suunnattuja ja suunniteltuja osallistamismenetelmiä.

Toimenpiteen budjetti

3

Tavoite:

Lapsia koskevaa tutkimus-, kokemus- ja viranomaistietoa eritellään kunnassa niin, että keskiarvon sijaan pystytään analysoimaan eri lapsiryhmien tilanne (esim. koulukiusaamisen osalta ulkomaalaista syntyperää olevien ja toimintarajoitteisten lasten tilanne sekä kunnan sisäiset alueelliset erot).

Tavoitteen tyyppi:

Indikaattoreihin perustuva tavoite

Teema:

Yhdenvertaisuus

Tavoitteen eteneminen: Lähtötaso 2.
Tietoa tarkastellaan joidenkin lapsiryhmien ja alueiden osalta. Tarkastelun tulokset johtavat harvoin käytännön toimiin tai ohjaavat päätöksentekoa.

Kunnan itsearvioinnissa nousseita huomioita:
Varhaiskasvatuksessa observoinnit ja kehittävä palaute antavat tietoa arjen tasolla lasten ja henkilöstön toiminnasta. Palautteessa kiinnitetään huomiota erilaisiin lapsiin ja siihen, kuinka iso osa jää tietyn toiminnan ulkopuolelle tai syrjäytymisvaaraan. Arjen toimintaa on mahdollista kehittää tämän tiedon avulla.

Kouluterveyskyselyn osalta tehdään koulukohtainen tulosten tarkastelu, ja lapset ja nuoret ovat mukana kouluterveyskyselyn tulosten tarkastelussa kouluissa.

Eri ryhmien välistä tarkastelua kunnan hallinnollisella ja päätöksenteon tasolla ei kuitenkaan juuri tehdä, mutta pitäisi ryhtyä tekemään. Alueellisia eroja on tarkasteltu pääasiassa eri kieliryhmien, koulutustaustan ja oppimisen tuen tasoilla, ja tällä perusteella kunnassa on kohdennettu valtion erityisavustusta eri yksiköihin (ns. tasa-arvorahoitus). Varsinaista positiivisen diskriminaation rahoitusta ei ole laajemmin käytössä.

Tiedon hyödyntäminen kehittämisen tukena on vähäistä tai pistemäistä. Tunnistetaan tiedon saamisen haasteet - tunnistammeko hyviä ja hyödynnettäviä indikaattoreita?

Kunnassa on käynnistynyt laaja tiedolla johtamisen kehittämiskokonaisuus. Lapsia koskevan tutkimustiedon erittely ja hyödyntäminen on mahdollista ottaa osaksi tiedolla johtamisen kokonaiskehittämistä kunnassa.

Toimenpiteet 2 kpl

1 Toimenpiteen kuvaus

Lapsia koskevaa tilastotietoa (tutkimus- ja viranomaistietoa) on hyödynnetty monipuolisesti toiminnan suunnittelussa.

Aikataulu

Vuodet 2025-2026

Osoitettu käyttäjälle

Katja

Tila

Aloitettu

Tavoitearvo

Tietopohja lapsia ja nuoria koskevalle toimintaympäristön analyysille on luotu 2025.

Toteutunut arvo

Mitattava asia

tietopohja määritetty kyllä/ei

Tavoitearvo

Tiedonhallinnan työkaluin on luotu ohjaustaulunäkymä/koontinäyttö vuoden 2025 aikana.

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Ohjaustaulunäkymä valmis

Tavoitearvo

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Lapsia ja nuoria koskeva kuntatasoinen tietosisältö on julkaistu kunnan LYK-verkkosivulla 2026.

Tietosisältö osana LYK-verkkosivuja kyllä/ei

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

Lapset ja nuoret mukana tiedon hyödyntämisessä, esimerkiksi NUVA ja oppilaskunnan hallitusten yhteiskokoukset, kouluissa oppilaskunnat

Toimenpiteen eteneminen

Toimenpidettä edistetään osana kunnan tiedolla johtamisen kehittämiskokonaisuutta ja keinovalikkoa.

Toimenpiteen budjetti

2 Toimenpiteen kuvaus

Kokemustiedon kautta on tunnistettu ilmiöitä, joita on tarpeen analysoida.

Eryteisesti syrjinnän vaarassa tai haavoittuvassa asemassa olevien lasten ja nuorten näkökulmien selvittämiseen panostetaan.

Aikataulu

Syksystä 2024 lähtien

Osoitettu käyttäjälle

Katja

Tila

Aloitettu

Tavoitearvo

Kahdesti vuodessa on järjestetty dialogi, jonka lähtötietona on joko ajankohtainen tutkimustieto tai ajankohtainen ilmiö.

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Dialogit järjestetty kyllä/ei

Tavoitearvo

Dialogeihin osallistuu aiheen käsittelyn kannalta keskeisiä ammattilaisia/aikuisia ja lapsia ja nuoria.

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Mukana lapsia ja nuoria

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

Lapset ja nuoret mukana tiedon hyödyntämisessä, esimerkiksi NUVA ja oppilaskunnan hallitusten yhteiskokouksissa. Lapset ja nuoret ovat dialogeissa mukana keskustelijoina dialogin vetäjinä, dialogin suunnittelussa ja kutsuprosessissa.

Hyödynnetään kouluja, jotka ovat mukana Erätauko nuorille -pilottiryhmässä.

4

Tavoite: Lapset ryhmänä: Lapsivaikutusten arvioinnin (LAVA) käyttöönoton ja systemaattiseen toteuttamisen tueksi on kunnassa käytössä selkeät ohjeistukset. Lapsivaikutusten arviointia tekee yhdessä pätevien ammattilaisten joukko.

Tavoitteen tyyppi: Indikaattoreihin perustuva tavoite

Teema: Lapsen etu

Tavoitteen eteneminen: Taso 2: Toteutuu jossain määrin
LAVAn käyttöönoton ja systemaattisen toteuttamisen tueksi on kunnassa laadittu ohjeistuksia joillakin toimialoilla. Ohjeita hyödynnetään jonkin verran.

Huomioita kunnan itsearvioinnista
Kunnassa on käytössä ennakkovaikutusten arviointi laajana ja suppeana toimintamallina. Lapsivaikutusten arviointi toteutuu isoissa prosesseissa, etenkin jos palvelua ollaan heikentämässä tai palveluun on kohdentumassa suuria muutoksia. Silloin tehdään ennakkovaikutusten arviointi laajimmin, ja laajimmat kokemukset tästä on palveluverkkopäätöksissä. Ohjeistuksista huolimatta vaikutusten arviointi ei ole välttämättä systemaattista tai selkeää siinä mielessä, että päätösten valmistelussa järjestelmällisesti huomioitaisiin avauksen mukaiset näkökulmat. LAVAn ja evauksen vaatima aikaresurssi myös pohdituttaa.

Suoritettu: 10%

Toimenpiteet 2 kpl

1 Toimenpiteen kuvaus

Laaditaan ja kuvataan LAVA- prosessi ja sen vaiheet:

1. Tarpeen ja laajuuden tunnistaminen (lapsiryhmätarkastelu)
2. Tarvittavan arviointiosaamisen määrittely (esittelijä, työryhmä jne.)
3. Tiedonkeruu ja lasten osallistaminen
4. Lapsen edun ja päätösvaihtoehtojen arviointi
5. Suosituksen/päätösesityksen laadinta
6. Arviointituloksista viestiminen
7. Toteutuneiden vaikutusten seuranta

Aikataulu

8/2024-6/2025

Osoitettu käyttäjälle

Katja

Tila

Aloitettu

Tavoitearvo

Prosessi ja sen vaiheet on kuvattu

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Prosessimalli laadittu kyllä/ei

Tavoitearvo

Työn tueksi on laadittu eri prosessivaiheiden ohjeistus ja luotu työkalu

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Ohjeistus ja työkalu (esimerkiksi word-pohja valmis kyllä/ei

Tavoitearvo

Prosessi on koeponnistettu ja ohjeiden/työkalun toimivuus arvioitu koordinaatioryhmän ja nuorisovaltuuston kanssa

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Pilotti toteutettu kyllä/ei

Tavoitearvo

Lava-prosessin hyväksyminen ja päätös käyttöönotosta

Toteutunut arvo

Mitattava asia

päätös tehty kyllä /ei

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

Prosessiluonnos ja valmistelutilanne viedään myös nuorisovaltuuston käsiteltäväksi

Koeponnistukseksi valitaan päätösvalmistelu, joka edellyttää lapsiryhmien kuulemista

Nuorisovaltuusto osallistuu koeponnistuksen arviointiin

Toimenpiteen eteneminen

Muistio seminaarista:

- hyvinvointikertomus.fi -alusta käyttöön seuraavan strategiakauden aikana LAVAn tekemiseen
- tavoitteena että arvioiteja tehdään --> tarpeeksi matala kynnys
- > tarkastellaan osana EVA -perhettä, mutta "tuorein silmin"
- Miten tunnistetaan missä asioissa ja millä tasolla lava tehdään; miten ja missä vaiheessa prosessia tuloksia käytetään
- oltava osa LOSa

Toimenpiteen budjetti

2 Toimenpiteen kuvaus

Laaditaan koulutussuunnitelma.

Vastuutetaan osallistuminen LAVA-koulutukseen

-esihenkilöille

-valmistelijoille

-asiantuntijoille ja muille kiinnostuneille (eOppiva: Lapsen oikeudet –

Työkaluina lapsivaikutusten arviointi ja lapsibudjetointi)

Aikataulu

Osoitettu käyttäjälle

Tila

1/2025 lähtien

Ei aloitettu

Tavoitearvo

Koulutussuunnitelma on laadittu ja osa hallinnollisiin asioihin perehdyttämisen kokonaisuutta.

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Koulutussuunnitelma on laadittu kyllä/ei

Tavoitearvo

Tavoite vuoden 2024 loppuun mennessä 50% esihenkilöistä ja valmistelijoista, 70 % vuonna 2025

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Koulutuksen suorittaneiden %-osuus kasvaa

Tavoitearvo

Järjestetään LAVA-koulutus luottamus- ja vaikuttamiselinten jäsenille

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Osallistuneiden luottamushenkilöiden %-osuus Koulutus on osa uusien luottamushenkilöiden perehdytystä

Tavoitearvo

LAVAA toteutetaan toimialueilla

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Tehtyjen lapsivaikutusten määrä, itsearviointi lava-osaamisesta, osallistuneiden lasten ja nuorten kokemukset arvioinneista

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

Koulutuskokonaisuus suunnattu työntekijöille ja luottamushenkilöille. Nuorisovaltuusto osallistuu vaikuttamiselimenä koulutukseen.

Toimenpiteen eteneminen

Toimenpiteen budjetti

5

Tavoite:

Parannetaan lasten ja nuorten harrastusten ja vapaa-ajan toiminnan saavutettavuutta.

Tavoitteen tyyppi:

Lasten näkemyksiin perustuva tavoite

Tavoitteen eteneminen:

Lähtötaso 2.

Tuusulassa jokaisella koululla on ilmaista kerho- ja harrastustoimintaa. Sitä järjestää ja koordinoi kunnan kerho- ja harrastuskoordinaattori yhteistyössä

koulujen, ulkopuolisten toimijoiden ja kunnan muiden toimialojen työntekijöiden kanssa. Toiminnan järjestäminen perustuu lasten ja nuorten toiveisiin. Sen lisäksi lapsille ja nuorille toimintaa järjestävät muutkin tahot, joista osan toiminnasta on selkeä käsitys, mutta varmasti on toimijoita jotka tekevät työtään itsenäisesti ilman että kunnalla on siitä keskitetysti tietoa. Tästä huolimatta harrastus- ja vapaa-ajan toiminta nousi lasten ja nuorten kuulemisessa tärkeimmäksi kehittämiskohteeksi.

Nykytilan kartoituksen myötä päädyttiin kahteen toimenpiteeseen, joista toinen oli aikuisten valitsema ja toinen nousi lasten ja nuorten kuulemisista.

Ensimmäinen toimenpide on lisätä mahdollisuuksia, joissa lapset ja nuoret itse pääsevät vaikuttamaan sekä välillisesti, että suoraan. Se nousi toimenpiteeksi lasten itsensä toivomana.

Toinen toimenpide on tehostaa tiedottamista. Se oli aikuisten valinta, mutta oppilaskunnanhallitusten edustajat (yhteensä 30) osallistuivat tarkempaan toimenpiteiden suunnitteluun huhtikuussa 2024. Heidän kuulemisen perusteella todettiin seuraavaa:

- koulun ja opettajien kautta tieto tavoittaa parhaiten
- nuoret haluavat mielellään toisten nuorten tekemää viestintää

Muissa yhteyksissä olemme huomanneet, että yksi vasta maahan muuttaneiden lasten harrastuksiin osallistumisen este on monikielisen infon puute. Se ei ole ainoa, mutta kohtalaisen helposti korjattavissa ja otettiin siksi tässä vaiheessa myös toimenpidelistalle.

Nykytilan kartoitukseen molemmissa osissa esiin nousi myös erityisesti yläkouluikäisten toive olla vaikuttamassa omaan ympäristöönsä ja vapaa-ajan palveluihin. Tämä liittyy sekä koulujen harrastus- ja kerhotoimintaan, että yleiseen ympäristöihin vaikuttamiseen. Tällä hetkellä rakenteissa on lasten ja nuorten kuulemista varten mm. nuorisovaltuusto sekä oppilaskunnan hallitukset. Sen lisäksi tehdään erilaisia kyselyitä. Edustuksellisen vaikuttamisen puitteet ovat siis hyvin hanskassa, mutta parannettavaa on vielä heikommassa asemassa olevien lasten ja nuorten kuulemisessa sekä läsnäoloon ja suoraan vaikuttamiseen liittyvässä osallisuudessa.

Tuusulassa on monikielisiä lapsia ja nuoria ja suomea ja ruotsia äidinkielenään puhumattomien määrä kasvaa. Saavutettavamman tiedottamisen kaksi osa-aluetta ovat monikielisen sekä lapset ja nuoret suoraan saavuttavan infon lisääminen.

Toimenpiteet 2 kpl

1 Toimenpiteen kuvaus

Lisätään keinoja, joilla erityisesti 12-15 -vuotiaat tuusulalaiset pääsevät osallistumaan harrastustoiminnan ja vapaa-ajan suunnitteluun ja järjestämiseen.

Kevät 2025

Laura

Aloitettu

Tavoitearvo

Nuorisojäsen osallistuu harrastusverkoston tapaamisiin

Toteutunut arvo

Mitattava asia

nuorisojäsenten mukanaolo kyllä/ei

Tavoitearvo

Harrastustoiminnan toiveiden kartoituksen yhteydessä järjestetään kaksi kertaa vuodessa alueelliset skidialogit

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Kaksi dialogia pidetty kyllä/ei

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

Lapset ja nuoret ovat toimenpiteen suunnittelun aikana tuoneet toiveen siitä, että voisivat olla suunnittelemassa enemmän omaan vapaa-aikaan liittyviä toimintoja. Harrastusverkostoon ja dialogeihin osallistuminen lisää vaikutusmahdollisuuksia ja kuulemista. Tämän lisäksi tehdään aikaisempaan tapaan harrastuskyselyt kaikille perusopetuksen oppilaille ja huoltajille. Erityistä huomiota kiinnitetään haavoittuvassa asemassa olevien lasten ja nuorten osallisuuteen.

Toimenpiteen eteneminen

Ensimmäinen vaihe toimenpidettä on 12.4.2024 Tuusulan koulujen oppilaskunnan hallitusten kokouksessa, jossa vaikuttamismahdollisuuksia ja tapoja kartoitetaan. Syksyllä 2024 järjestettäviin harrastusverkoston kokouksiin etsitään nuorisojäsen. Keväällä 2025 järjestetään harrastuskyselyn yhteydessä dialogit nuorille. Sen lisäksi tarjotaan harrastusmahdollisuuksia joiden sisältöä voivat itse suunnitella.

Toimenpiteen budjetti

2 Toimenpiteen kuvaus

Kehitetään monikielistä ja -kanavaista tiedottamista kerho-, harrastus- ja vapaa-ajan mahdollisuuksista.

Aikataulu

Toukokuu 2024

Osoitettu käyttäjälle

Laura

Tila

Aloitettu

Tavoitearvo

Tiedotteet harrastuksista käännetään eniten puhutuilla kielillä.

Toteutunut arvo

Mitattava asia

käännätetyt tiedotteet

Tavoitearvo

Lisätään lasten ja nuorten tekemää mainontaa eri kanavissa, erityisesti somessa.

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Lasten ja nuorten somejulkaisut harrastustoiminnasta lisäänty

Tavoitearvo

Järjestetään vuosittain 3-4 alueellista harrastustapahtumaa.

Toteutunut arvo

Mitattava asia

harrastetapahtumat järjestetty kyllä/ei

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

Lapsilta ja nuorilta on toimenpiteen suunnittelun yhteydessä kysytty mitä kautta tiedotus heidät tällä hetkellä tavoittaa sekä millaista tiedotusta he kaipaavat. Vastausten perusteella vahvistetaan jo olemassa olevia keinoja, mutta lisätään vertaisryhmältä tulevaa mainontaa ja tiedottamista. Mainontaa tehdään harrastuksissa yhdessä aikuisten ja lasten kanssa. Harrastustapahtumassa lapset ja nuoret ovat mukana tuomassa lajiejdotuksia ja esittelemässä niitä.

Toimenpiteen eteneminen

Keväällä 2024 tehdään ensimmäiset monikieliset infojulistet koulujen harrastus- ja kerhotoiminnasta. Harrastusmessut pidetään syksyllä 2024 Hyrylässä, Kellokoskella ja Jokelassa. Somemainontaa tehdään koulujen harrastuskanavilla pitkin lukuvuotta.

Toimenpiteen budjetti